

29 Νοεμβρίου 2019

Ιερά Βατοπαιδινή Σκήτη Αγίου Ανδρέου (Σερραΐ)

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός

Σκήτη Αγίου Ανδρέα. Πανοραμική άποψη.

Είς την περίοπτον τοποθεσίαν, όπου σήμερον ανυψώνονται τα επιβλητικά κτίρια της ιεράς σκήτεως του Αγίου Ανδρέου, ευρίσκομεν ήδη από τον δέκατον μ.Χ. αιώνα να μνημονεύεται (εις το πρώτον Τυπικόν του Όρους, του 971) μία μονή του «Ξύστρη» ή «Ξέστου». Υπογραφαί των κατά καιρούς ηγουμένων της μονής, μαρτυρούν την συνεχή λειτουργίαν της, μέχρι τον δέκατον πέμπτον αιώνα, όταν κατεστράφη από πειρατάς.

Τω 1614, όμως, ήδη υπήρχε πλέον, εις την θέσιν του παλαιού μονυδρίου, κελλίον του Αγίου Αντωνίου. Εις τούτο το κελλίον εγκατεστάθη περί τα μέσα του δεκάτου εβδόμου αιώνος ο εκ Κρήτης πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, άγιος Αθανάσιος Πατελλάρος. Ανακαίνισε το κελλίον και τον εν αυτώ ναόν. Ύστερον μετέβη ο Αθανάσιος εις την σημερινήν Ρουμανίαν και εκείθεν εις την Ρωσίαν. Εκεί, εις το Χάρκοβον της σημερινής Ουκρανίας εκοιμήθη, τη πέμπτη Απριλίου του 1654, και εκεί ακόμη φυλάσσεται, καθήμενον, το άφθαρτον σκήνος του.

Τω 1768, ένας άλλος παραιτηθείς οικουμενικός πατριάρχης, ο Σεραφεΐμ ο Β΄, κατεδάφισε το κελλίον και έκτισε καινούριον, νυν αφιερωμένον και εις τον Μέγαν Αντώνιον και εις τον Απόστολον Ανδρέαν. Ο Σεραφεΐμ, ως πατριάρχης, είχε καθιερώσει την μνήμην του αγίου Ανδρέου ως θρονικήν εορτήν του Πατριαρχείου, και έλθών εις το Όρος, έκτισε ναόν προς τιμήν του αποστόλου, κατά μίμησιν (εν σμικρῶ!) της εν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης Εκκλησίας της του Θεού Σοφίας. Ο ναός ούτος και τα ερείπια του κελλίου παρατηρούνται μέχρι σήμερον απέναντι του μεγάλου Καθολικού.

Εις το Κελλίον τούτο ήλθεν, τω 1777, ο πρώην Κορίνθου Μακάριος Νοταράς, και εκάλεσεν εκ της Μονής Διονυσίου τον νεόκουρον, τότε, Νάξιον μοναχόν Νικόδημον. Είχαν γνωρισθή ήδη εις την νήσον Ύδραν νυν δε παρέδωκε ο άγιος Μακάριος εις τον όσιον Νικόδημον, προς διόρθωσιν και συμπλήρωσιν, τα βιβλία, «Φιλοκαλίαν», «Ευεργετινόν» και «Περί Συνεχοῦς Μεταλήψεως». Έμειναν μαζί εδώ περί τα δύο έτη, γράφοντες και εργαζόμενοι.

Τω 1841, παρέλαβον το κελλίον οι Ρώσοι μοναχοί Βησσαρίων και Βαρσανούφιος, και τω 1842 προσετέθη εις την συνοδείαν ο ιερομόναχος Θεοδώρητος. Τω δε

1849, με σιγίλλιον του τότε πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ανθίμου ς', μετετράπη το κελλίον εις «Κοινοβιακήν Σκήτην» μαζί με το γειτονικόν κελλίον του Αγίου Βασιλείου, και τω 1867 εθεμελιώθη επί της θέσεως του κελλίου τούτου, νέος ναός, προς τιμήν του Αποστόλου Ανδρέου, ένθα εθησαυρίσθη τμήμα τοῦ μετωπιαίου οστού του αγίου. Τον μεγαλοπρεπέστατον τούτον ναόν ενεκαίνιασε τω 1900, επί δικαίου Ιωσήφ, άλλος παραιτηθείς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ο Ιωακείμ Γ.

Παρ' όλην, όμως, την επιβλητικήν έξωτερικήν λαμπρότητα της νεοκτίστου Σκήτεως, η έναρξις τοῦ Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου και η Ρωσική Επανάστασις, συντόμως, έφεραν ολέθρια αποτελέσματα. Με τας στρατολογίας, την μη δυνατότητα προσελεύσεως νέων δοκίμων από την Σοβιετική πλέον Ένωσιν και τους αναπόφευκτους θανάτους των γερόντων μοναχών, ήρχισε η αδελφότης να σβήνη. Τω 1958, μία μεγάλη πυρκαϊά απετέφρωσε την δυτικήν πτέρυγα της Σκήτεως, και τω 1971, εκοιμήθη ο τελευταίος αδελφός της παλαιάς συνοδείας, μοναχός Σαμψών.

Τω 1992, μετά από είκοσι χρόνια εγκαταλείψεως και βαθμιαίας ερημώσεως, εγκατεστάθη καινούρια, ελληνόφωνος συνοδεία, και τω 2001 προσετέθησαν αρκετοί νέοι μοναχοί, με δικαίον τον προηγούμενον Εφραίμ.

Πηγή: Λόγοι Πενιχροί εξ Αγίου Όρους, Απομαγνητοφωνημένες ομιλίες Ιερομόναχου Εφραίμ., Ιερά Βατοπαιδινή Σκήτη Αποστόλου Ανδρέου και Μεγάλου Αντωνίου, Α΄ έκδοση, Δεκέμβριος 2007.